

Канцеларија за младе
Владичин Хан

Општина
Владичин Хан

2011.-2015.

ЛОКАЛНИ ПЛАН АКЦИЈА ЗА МЛАДЕ

ТЕЛЕФОН: 017/473-073
E-mail: kzmvladicinhan@gmail.com

- АКТИВИЗАМ МЛАДИХ;
- ЗАШТИТА ИНТЕРЕСА МЛАДИХ;
- САРАДЊА СА ОРГАНИЗАЦИЈАМА;
- ОСТВАРИВАЊЕ УЛОГЕ МЛАДИХ;
- РАЗУМЕВАЊЕ И ПОДРШКА;

Општина Владичин Хан

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА МЛАДЕ

2011. - 2015.г.

Владичин Хан, 2010.година.

САДРЖАЈ:

1. Увод

Уводна реч председника Општине.....

1.1 Општина Владичин Хан.....

1.2 Канцеларија за младе.....

1.3 Савет за младе.....

2. Контекст

2.1 Историја.....

2.2 Популација.....

2.3 Култура, спорт и информисање.....

2.4 Анализа кључних актера.....

2.5 Анализа ресурса.....

2.6 SWOT анализа.....

2.7 Пресек стања и положај младих.....

3. Визија и мисија

3.1 Визија.....

3.2 Мисија.....

4. Принципи и вредности.....

5. Приоритети

5.1 Општи и специфични циљеви.....

6. Повезаност са стратешким документима

6.1 Повезаност са Националном Стратегијом за младе.....

6.2 Повезаност са Локалним акционим планом за Роме.....

7. Механизми имплементације.....

8. Промоција активности дефинисаних Локалним планом акција за младих.....

Акциони план за период од 2011. до 2015. године

Уводна реч председника Општине

младе.

Локални акциони план за младе је још један стратешки документ Општине Владичин Хан који даје смисао свим нашим напорима да се локална заједница развија у складу са потребама и капацитетима, а позивајући се на Националну стратегију за

Обзиром да су млади од 15 до 30 година највећи ресурс, снага развоја и опстанка Општине Владичин Хан, стога стратегију усмеравамо у правцу који ће омогућити да се политика за младе у наредним годинама гради на чврстим и одрживим темељима.

Омладинску политику не посматрамо као средство за решавање проблема, већ као важан простор у коме млади могу да делују као активни грађани. Потребно је радити на подизању свести одраслих о потреби уважавања личности и права наших младих суграђана. Истовремено, омладинска политика коју креирамо представља израз надстраначког, друштвеног и стратешког размишљања о потребама и правима младих.

Локална самоуправа ће координирати процес спровођења Акционог плана и подржати све учеснике у овом процесу на локалном и регионалном нивоу, како би се несметано посветили побољшању услова живота и рада младих људи.

Председник Општине Владичин Хан

Др Ненад Митровић

1. УВОД

1.1. Општина Владичин Хан-географски

Владичин Хан се налази на југоистоку Србије, око 300 км јужно од Београда односно северно од Солуна у близини Грделичке клисуре и припада Пчињском округу. Заузима северозападни део Врањске котлине и лежи на обе стране реке Јужне Мораве као и на важним саобраћајницама, како железничкој прузи, тако и аутопуту (Коридор 10) са просечном надморском висином од 328м. Највећим делом површине од 366 км² Владичин Хан заузима брдско-планинско подручје и налази се у зони умерено-континенталне климе.

Са **51** насељеним местом у Владичином Хану живи **22 380** становника (*Републички завод за статистику Србије - Општине у бројкама 2009.г.-Становништво*)

Обзиром да је насеље у зони богатој водама, како површинским тако и подземним, њихов хидролошки значај је веома велики. Земљиште је веома важан ресурс чијом експлоатацијом могу да се остваре значајни економски ефекти. Вегетација је богата разним врстама самониклог и културогеног биља. Богатство појединим врстама риба и дивљачи пружа могућности за развој лова и риболова, како са становишта спортских активности, тако и у економском смислу као подстицај за развој ловног туризма.

1.2. Канцеларија за младе

Канцеларија за младе представља организациону јединицу локалне Управе, у којој су утврђене процедуре и системи којим ће се креирати и спроводити локална политика за младе а треба да допринесе побољшању квалитета живота младих, уважавајући њихове интересе - укључујући што већи број младих у процесе одлучивања и управљања структуром друштва. Канцеларија за младе је локални сервис младих грађана и грађанки; успоставља сарадњу са свим релевантним партнерима, врши праћење и вредновање делатности оних који су одговорни за рад са младима, пружа техничку и материјалну помоћ иницијативама младих.

Канцеларију за младе обично чини:

- * *Савет за младе*, као управни одбор канцеларије доноси најважније одлуке из делокруга канцеларије за младе;
- * *Опреативни део канцеларије за младе*, чине људи који су запослени у Општинској Управи и то у оном делу који би се звао одсек за младе, са координатором канцеларије који је на положају шефа одељења за младе. Они предлажу Савету за младе доношење одлука из надлежности Савета, спроводе одлуке Савета и доносе одлуке из своје надлежности.
- * *Омладински клуб*, је замишљен у виду интернет клуба, библиотеке, медија центра младих, места за обуку и консултације од стране стручњака али и програма вршњачке едукације, опремљеног простора за рад омладинских организација и креативно изражавање младих.

Канцеларија за младе Владичин Хан је основана 25.02.2009.г. са седиштем у згради Општинске Управе Владичин Хан. Захваљујући Општинском руководству и разумевању за потребе младих у Општини Владичин Хан, канцеларија је добро технички опремљена и може одговорити свим жељама, потребама и проблемима младих.

До сада, канцеларија за младе је учествовала у следећим пројектима:

- Организовање дводневног музичког фестивала "RELOAD" са темом „Јел и кући бацаш на улици?"; 2009.г.
- Обелаживање дана борбе против сиде; 2009.г.
- Недеља Уједињених нација посвећена младима; 2010.г.
- Интер-акција у партнерству са HBO „Generator" из Врања и Министарства омладине и спорта Републике Србије; 2010.г.
- Подстицање активног учешћа младих на југу Србије у партнерству са HBO „Resurs centar" из Лесковца; 2010.г.
- Пројекат на тему запошљавања младих, волонтеризма и стипендирања са HBO „Група 484" из Београда; 2010.г.
- Обука за писање пројеката и комуникацију са вулнерабилним групама у организацији „MDG Achievement fund"; 2010.г.
- Садња зимзеленог и листопадног дрвећа поводом дана планете Земље; 2010.г.
- Акција Министарства просторног планирања и заштите животне средине „Очистимо Србију"; 2010.г.
- Програм јачања економске сигурности у организацији USAID–а кроз пројекат „Омладинско предузетништво";
- Сарадња са PBILD-ом на реализацији регионалних пројеката и програма;

1.3. Савет за младе

Савет за младе иницира и учествује у изради локалне омладинске политике у области образовања, спорта, коришћења слободног времена, повећања запослености, информисања, активног учешћа, обезбеђивања једнаких шанси, здравства, културе, равноправности полова, спречавања насиља и криминалитета, одрживог развоја и животне средине и другим областима од значаја за младе. Учествоје у изради посебних локалних акционих планова, програма и политике у сагласности са Националном Стратегијом за младе и прати њихово остваривање кроз усвајање годишњих и периодичних извештаја о остваривању омладинске политике. Такође подстиче сарадњу између Општине и омладинских организација као и међуопштинску сарадњу која се односи на омладину.

Чланове Савета за младе Општине Владичин Хан чине:

1. Јовановић Милош, председник
2. Тасић Андријана, члан
3. Крстић Бојан, члан
4. Алексић Небојша, члан
5. Милосављевић Милан, члан
6. Цветковић Јелена, члан
7. Стошић Биљана, члан

2. Контекст

2.1. Историја

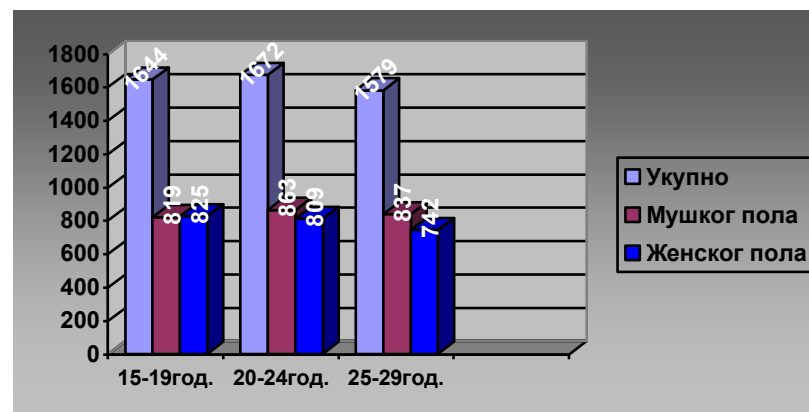
Владичин Хан има недовољно научно проучену насеобинску историју иако је до сада био предмет научног интересовања, од којих посебан значај имају ранија историографска, географска, класична антропогеографска и етнолошка испитивања. Поједини описивачи сматрају да је Владичин Хан почео да се развија у 19. веку од једне усамљене куће у виду хана којег је подигао владика Пајсије као своју задужбину. Овај хан се сматра ембрионом каснијег варошког насеља и његовог имена. Сви путописци наводе, да је хан по ослобођењу од Турака 1878.г. служио као механа али се поред одмора и коначишта у њему и трговало док се касније развијау и занатске услуге. Владичин Хан је веома брзо постао варошко насеље друског типа а урбанистички склоп је био нерационалан, превише издужен и разбијен. Проглашавањем насеља за варошицу, законом је било предвиђено да се сачини регулациони и нивелациони план. Тако је Владичин Хан проглашен за варошицу 25.јуна 1921.године као привлачно друско варошко насеље, железничко место, комуникативна спојница и седиште комуне.

2.2. Популација

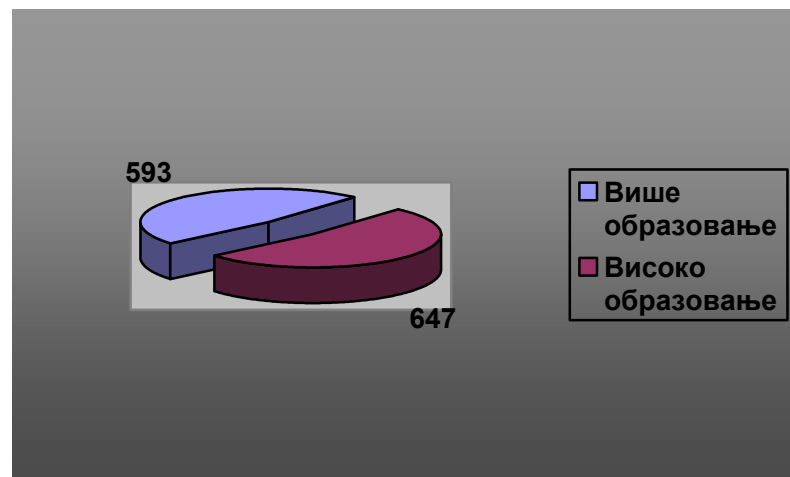
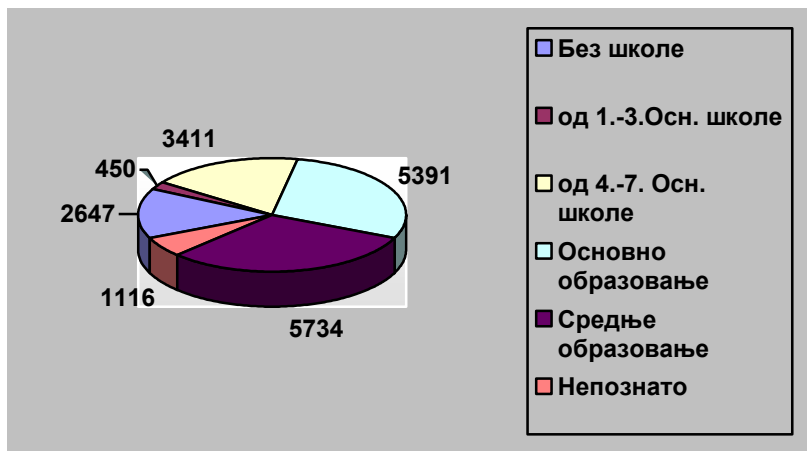
Према последњим подацима, на територији Општине Владичин Хан живи 22 380 становника са карактеристиком да се тај број у последњих 20 так година константно смањивао.

Година	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.
Бр.стан.	23 877	23 785	23 647	23 453	23 264
Година	2005.	2006.	2007.	2008.	
Бр.стан.	23 079	22 872	22 639	22 380	

Становништво

Старосна структура становништва

Становништво старије од 15.год. према спреми (2002.г)

2.3. Култура, спорт и информисање

Носилац културних дешавања у Владичином Хану је Центар за културу, библиотекарство и туризам у оквиру кога се налази библиотека „Вук Караџић“ и Центар културе, у чијем склопу ради и биоскоп са изузетном техничком опремом.

Културно-уметничко друштво „Бранислав Нушић“ негује обичаје и традицију овог краја и целе Србије још од 1983.г. па до данас. Са многобројним наградама за собом, учесници су многих фестивала, како у земљи тако и у иностранству, и окупљају велики број младих.

Видовдански дани и “RELOAD” фестивал представљају културно-забавну традицију и повезују велики број људи из региона и иностранства са становницима Владичиног Хана свих старосних структура.

Што се спорта тиче, активни су фудбалски, кошаркашки, мушки и женски рукометни клуб, одбојкашки клуб, клуб екстремних спортова, стонотенисерски клуб, кик-бокс клуб и клуб дизача тегова. Функционисање и категоризацију спортских клубова помаже и врши Фонд за спорт. Велико благо младих Владичиног Хана јесте и Спортски центар Куњак, у оквиру кога постоји олимпијски базен, терен за мали фудбал и одбојку са вештачком травом и многи други спортско-рекреативни садржаји за све узрасте.

Носилац функције информисања и медија јесте информативни прес центар Радио Хан (локални радио), Коперникус телевизија (канал кабловског оператера) и регионална телевизија РТВ Врање.

2.4. Анализа кључних актера

У сам процес израде Локалног плана акција за младе Општине Владичин Хан учествовали су представници свих институција које су на неки начин повезане са младима и долазе у контакт са њима. На основу тога је формирана радна група коју су чинили:

Редни број	Име и презиме	Институција
1.	Драган Стевановић	Општинска Управа - буџет
2.	Стевановић Слађан	Полицијска станица
3.	Маја Митровић	Дом здравља
4.	Бранка Ђуринац Тасић	Центар за социјални рад
5.	Драган Цветковић	Национална служба за запошљавање
6.	Душанка Станковић	Гимназија „Јован Скерлић“
7.	Ловорка Драгојловић Јовић	Техничка школа
8.	Зоран Цветковић	ИПЦ „Радио Хан“
9.	Гордана Стојановић	Центар за културу, туризам и библиотекарство
10.	Милош Јовановић	Канцеларија за младе
11.	Фадил Куртић	Ромски координатор
12.	Снежана Петровић	Црвени крст
13.	Марина Станојковић	Екстерни консултант

2.5. Анализа ресурса

Ред. бр.	Постојеће услуге за младе	Ко их спроводи	Оно што недостаје
1.	Одржавање културних манифестација	Центар за културу, туризам и библиотекарство	Рад у 2 смене
2.	Спортске активности, тренинзи, такмичења и турнири	Фонд за спорт, спортски клубови и удружења	/
3.	Инфо-центар у оквиру КЗМ	Канцеларија за младе- Општинска Управа	Већа доступност руралним срединама
4.	Спортски терени и дечија игралишта	Спортски центар „Куњак“	Редовно одржавање и очување
5.	Спортска хала	Гимназија „Јован Скерлић“ и Техничка школа	Боља усклађеност термина коришћења хале
6.	Основне школе	„Свети Сава“ и „Б.Радичевић“ у Влад. Хану; „Војвода Радомир Путник“- Цеп; „ “- Стубал	/
7.	Средње школе	Гимназија „Јован Скерлић“ и Техничка школа	/

2.6. SWOT анализа

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Повољан географски положај; ➤ Спортски центар, базен, спортски терени, спортска хала; ➤ Постојање објекта за културно-уметничку делатност и технички добро опремљен биоскоп; ➤ Природни и људски потенцијали ➤ Постојање ђачких парламената у средњим школама 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Незапосленост и недовољна тражња радника; ➤ Поремећени породични односи; ➤ Миграција; ➤ Низак наталитет; ➤ Техничко-технолошка заосталост и застарелост у производњи; ➤ Неискоришћеност ресурса; ➤ Није успостављена одрживост рада Локалне канцеларије за младе;
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Едукација и анимација младих за активно учешће у доношењу одлука; ➤ Испуњеност услова за уклапање локалне самоуправе у националну стратегију за младе; ➤ Пораст броја малих и средњих предузећа; ➤ Побољшање сарадње између институција; ➤ Модернизација за рад и производњу; ➤ Увођење нове агротех. и механизације у пољопривреду; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Повећање броја незапослених и лош социоекономски положај младих; ➤ Даља емиграција младих ка развијенијем северу; ➤ Изостанак стимулативних мера; ➤ Нестабилна ситуација у региону;

2.7. Пресек стања и положај младих

Општина Владичин Хан има израђен Локални план акција за децу, за период од 2008.-2012. године који се успешно реализује; док је Локални план акција за младе први документ таквог типа, тако да се након његовог усвајања очекује ефикасан и мерљив начин решавања проблема младих и задовољење њихових потреба.

Анализа људских ресурса, са становишта локалног економског развоја Општине Владичин Хан указује на:

- неповољне миграције становништва (2000.г.- 23 877 становника, 2008.г.-22 380 становника),
- низак ниво образовања (без школе 2 647 особа, основно образовање 5 391, средње образовање 5 734 особа, више образовање 593, високо образовање 647 особа),
- неадекватну квалификациону структуру,
- велику стопу незапослености (од укупног броја становника 4 100 лица је незапослено, од тога 2 170 први пут тражи посао -податак НСЗ, јединица Владичин Хан),
- низак животни стандард
- непознавање страних језика и нових информатичких технологија и др.

Општина је препознала нужност стратешког приступа у решавању проблема младих јер је њихова улога од виталног значаја за опстанак и развој Општине Владичин Хан.

Неопходност постојања стратешког документа, као што је Локални план акција за младе јесте предуслов за активирање бројних сегмената друштва, као и за планско издвајање финансијских средстава, како би се решавали проблеми младих са којима се свакодневно срећу.

Овим Локалним планом акција за младе биће обухваћено око **4 895** младих особа (од 15 до 29 година старости), што представља око **22%** од укупног броја популације Општине Владичин Хан.

Кроз прикупљање података и истраживање рађена је анкета којом је било обухваћено 200 младих особа као и 2 радионице са темом анализа проблема у Општини Владичин Хан и дефинисање задатака Канцеларије за младе.

Том приликом се дошло до следећих података као одговора на питање чиме КЗМ Владичин Хан треба да се бави:

- **21 %** анкетираних је навело развој спорта и спортских активности;
- **17 %** посао и професионална оријентација;
- **12 %** је назначило информисање младих;
- **10 %** образовање и едукација;
- **10 %** се определило за развој културе;
- **9 %** активизам младих;
- **8 %** забава;
- **6 %** је навело инфраструктуру;
- **4 %** однос са професорима и ђачки парламент;
- **3 %** чистоћом;

На радионици је дефинисано 5 проблема који су приоритет за младе:

- 1.** Незапосленост;
- 2.** Болести зависности;
- 3.** Екологија;
- 4.** Промоција и видљивост Канцеларије за младе;
- 5.** Активизам и информисаност младих;

3. Визија и мисија

3.1. Визија

Општина Владичин Хан је поново заједница која пружа шансу младима да се усавршавају, раде, стварају, забављају, живе здравим начином живота, путују и размењују искуства са вршњацима целе Србије, граничним суседима и целим светом у областима од значаја за остваривање грађанских, политичких, економских, еколошких, социјалних и културолошких људских права.

3.2. Мисија

У мисији унапређења положаја младих и развоја наше заједнице која ће пружити једнаке шансе свима за развој, Канцеларија за младе Општине Владичин Хан, општинска Управа, представници јавног, приватног и сектора грађанског друштва ће ангажовањем постојећих и развијањем нових ресурса реализовати политику за младе дефинисану овом стратегијом и у том смислу:

- континуирано информисати младе и остале суграђане, чиме ће подстицати њихово активно учешће у процесу

планирања и реализовања приоритета и активности дефинисаних ЛАП за младе;

- дати подршку постојећим и стварати услове за развој нових и средњих предузећа;
- унапредити имиџ и приступачност потенцијалима;
- промовисати и унапређивати културне манифестације;
- континуирано одржавати и унапређивати инфраструктуру и услове живота, како у насељу Владичин Хан, тако и у сеоским срединама;
- Едукација у циљу стварања нових брендова и увођења нових технологија као и афирмација постојећих и стварање нових услова за развој пољопривреде и кооперативе;
- Преквалификација и доквалификација младих са циљем запошљавања и самозапошљавања;
- Спровођење циљаних програма за припаднике Ромске и других националних мањина из области здравства, образовања, културе и незапослености;

4. Принципи и вредности

Локални акциони план за младе Општине Владичин Хан, у току свог рада и креирању мера за побољшање статуса младих, користиће принципе на којима је рађена Национална стратегија за младе, јер произлазе из вредносног система чији су основ Устав Републике Србије, Универзална декларација о људским правима, Конвенција

УН о правима детета са Протоколима, Конвенција Савета Европе о људским правима и основним слободама и Међународни пакет о грађанским и политичким правима.

Принципи локалног плана акција су:

- **Поштовање људских права** - Обезбеђује се да сви млади имају иста права без обзира на пол, расу и националну припадност, религијско и политичко опредељење, сексуалну оријентацију, социјални статус, као и функционалне сметње/инвалидитет. Обезбеђују се равноправне могућности за развој младих засноване на једнаким правима, а у складу са потребама, властитим изборима и способностима.
- **Равноправност** - Омогућава се да сви млади имају право на једнаке шансе, на информисање, на лични развој, доживотно учење, запошљавање у складу са разноврсним сопственим карактеристикама, изборима и способностима. Обезбеђује се поштовање родне равноправности, недискриминације, слободе, достојанства, безбедности, личног и друштвеног развоја младих.
- **Одговорност** - Подстиче се и развија одговорност оних који раде са младима, као и одговорност младих у складу са њиховим могућностима.
- **Доступност** - Препознају се и уважавају капацитети младих као важног друштвеног ресурса и исказује се поверење и подршка њиховим потенцијалима: млади знају, могу, умеју. Омогућава се и обезбеђује доступност свих ресурса младима Млади у Србији Обезбеђују се услови за очување здравља младих и квалитетно спровођење слободног времена. Афирмише се и

стимулише постепено увођење и развијање инклузивног образовања на свим нивоима.

- **Солидарност** - Развија се интергенерацијска солидарност и улога младих у изградњи демократског грађанства. Подстичу се сви облици вршњачке солидарности, подстиче се култура ненасиља и толеранције међу младима.

- **Сарадња** - Подржава се и обезбеђује слобода удруживања и сарадња са вршњацима и подстиче интергенерацијска сарадња, на локалном, националном и међународном нивоу.

- **Активно учешће младих** - Обезбеђују се права, подршка, средства, простор и могућност како би млади учествовали у процесу доношења одлука, као и у активностима које доприносе изградњи бољег друштва.

- **Интеркултурализам** - Омогућава се поштовање различитости у свим областима људског живота, толеранција, као и афирмација уметничких и креативних приступа усмерених на неговање и развијање интеркултуралног дијалога међу младима.

- **Целоживотно учење** - Промовише се целоживотно учење у којем се афирмишу знање и вредности и омогућава стицање компетенција. Обезбеђује се повезивање формалних и неформалних облика образовања и развијање и успостављање стандарда у образовању.

- **Заснованост** - Обезбеђује се да сви стратешки концепти, принципи и активности који се односе на младе буду засновани на утемељеним и релевантним подацима и резултатима истраживања о младима.

5. Приоритети

1. Помоћ социјално угроженим младима на територији Општине;
2. Повећање запослености у наредних 5 година;
3. Повећање нивоа информисаности младих;
4. Унапређење формалног и неформалног образовања младих;
5. Унапређење рада КЗМ, препознатљивост и видљивост;
6. Промовисање волонтеризма, нарочито током 2011. године која је проглашена годином волонтеризма;

5.1. Општи и специфични циљеви

- Развој постојећих и успостављање нових капацитета за реализацију локалне политике за младе;
- Утицати на услове који ће повећати степен запослености;
- Развијати здраве стилове живота, чувати и унапређивати здравље младих;
- Развијати мрежу услуга као подршку за младе који се налазе у ризику од сиромаштва и социјалне искључености;

- Формално и неформално образовање учинити доступним, делотворним и стимулативним за све младе без обзира на језик, веру и пол;
- Успостављање партнерства на регионалном, националном и међународном нивоу у циљу реализације приоритета одрживог развоја
- Унапређење културе, спорта и заштита животне средине;
- Јачање улоге и континуирано унапређење ефикасности и ефективности рада Савета за младе;
- Успостављање одрживог и транспарентног механизма за наручивање, праћење и процену програма и услуга за младе, пружених од стране јавног, приватног и сектора грађанског друштва;
- Реализација кампања којима се промовише неопходност повећаног учешћа младих у јавном и политичком животу;
- Промоција и континуирана подршка развоју волонтеризма;
- Успоставити функционалну међусистемску сарадњу, како би се обезбедио целовит приступ у процени и задовољавању потреба младих из осетљивих група;
- Укључити младе из осетљивих група у активан продуктиван живот у заједници;
- Развијање механизма за подстицање ангажовања и стваралаштва младих, као и унапређивање физичке кондиције и здравља младих кроз ваннаставне спортске активности;

6. Повезаност са стратешким документима

6.1. Повезаност са Националном Стратегијом за младе

Акциони план за младе општине Владичин Хан у потпуности је усклађен са Националном стратегијом за младе коју је, на иницијативу Министарства омладине и спорта, усвојила Влада Србије. Национална стратегија за младе усклађена је са Националном стратегијом Србије за приступање Европској Унији, Стратегијом за смањење сиромаштва, Стратегијом развоја социјалне заштите у Републици Србији, Националном стратегијом запошљавања, Националном стратегијом привредног развоја Србије за период 2006-2012. године, Миленијумским циљевима развоја, Стратегијом развоја здравља младих, Стратегијом развоја менталног здравља, Стратегијом подстицања рађања, Стратегијом унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији, Стратегијом развоја стручног образовања у Републици Србији, и др, као и са одговарајућим међународним документима. Сваки национални документ предвиђа мере подршке и дефинише акције на локалном нивоу, јер је јасно да само јасна повезаност и усклађеност акција на оба нивоа, националном и локалном, може да доведе до унапређења друштвене заједнице у целини.

Тако и Акциони план за младе, који директно претаче принципе и вредности и стратешке и специфичне циљеве дефинисане Националном стратегијом за младе у конкретне акције на локалном нивоу, увезује све принципе дате у наведеним националним документима, а који се тичу младих.

Планирајући како да ефикасно и на најбољи могући начин побољша положај младих, општина Владичин Хан полази од **опшних стратешких циљева** дефинисаних Националном стратегијом, а то су:

1. Подстицање младих да активно учествују у друштву;
2. Развијање сарадње младих и обезбеђивање услова за њихово учешће у доношењу одлука кроз одржив институционални оквир, а на основу потреба младих и у партнерству са младима;
3. Изграђивање система информисања младих на свим нивоима и у свим областима;
4. Обезбеђивање остваривања права на једнакост шанси свих младих у друштву, а посебно младих који живе у тешким условима;
5. Подстицање и вредновање изузетних испољавања и постигнућа младих у различитим областима;
6. Унапређивање могућности за квалитетно провођење слободног времена младих;
7. Развијање отвореног, делотворног, ефикасног и праведног система формалног и неформалног образовања који је доступан свим младима и који је у складу са светским трендовима у образовању и контекстом образовања у Републици Србији;
8. Подстицање и стимулисање свих облика запошљавања, самозапошљавања и предузетништва младих;
9. Унапређивање безбедности младих;
10. Чување и унапређивање здравља младих, смањивање ризика и водећих поремећаја здравља и развијање здравствене заштите прилагођене младима;
11. Оснаживање младих за иницијативе и активности које су у складу са основним циљевима одрживог развоја и заштите животне средине.

За сваки општи циљ дефинисани су **специфични циљеви и мере** за њихово остварење. Остваривање ових циљева биће усклађено са наведеним принципима и вредностима и препорукама датим у Националној стратегији за младе, континуирано праћено и вредновано, како би се, у случају евентуалних потешкоћа, благовремено и на одговарајући начин реаговало. Спознајући унапређење положаја и услова за развој младих, који чине темељ напретка сваког друштва као један од кључних задатака локалне заједнице, биће учињени максимални напори како би се наведени стратешки циљеви остварили у задатом временском оквиру, а у складу са реалним друштвеним околностима.

6.2. Повезаност са Локалним акционим планом за Роме

Анализа целокупног Ромског друштвеног контекста наведеног у ЛПА за Роме, као и обиље других релевантних података, послужили су како би овај Акциони план добио не само квалитетан оквир, већ и понудио смернице у складу са којим би могла да се развија и системска брига о младим Ромима у Општини.

Оваквом усаглашеношћу различитих локалних стратегија и планова, постиже се хармонизован рад свих локалних актера на остваривању заједничких, међусобно преплетених циљева. Суштина реализације ових циљева јесте, у крајњој инстанци, подзање укупног квалитета живота у Општини Владичин Хан.

7. Механизми имплементације

Главни актер у спровођењу (а претходно у изради) Акционог плана за младе јесте Канцеларија за младе, док главне активности и њихово спровођење надгледа Савет за младе. Локални координатор чини спону између Канцеларије и надлежних из локалне самоуправе, Савета за младе, јавности и свих осталих учесника у послу који првенствено треба да буде партнерски и резултат сталног консултативног процеса међу свим заинтересованим друштвеним чиниоцима. Под осталим кључним актерима подразумевају се, пре свега, институције и организације које спроводе програме за младе под окриљем општинске управе, а уз подршку релевантних владиних и невладиних институција и организација са републичког нивоа. Резултати рада Канцеларије за младе, кроз извештаје за чију је израду задужен локални координатор, биће презентовани председнику Општине и члановима Савета за младе, који ће својим одлукама обезбеђивати предуслове да се планиране активности реализују у усвојеним роковима. Административно- техничка подршка локалном координатору биће обезбеђена кроз ангажовање лица која ће заједно са координатором чинити Тим Канцеларије за младе, са јасно дефинисаним описом послова и задатака за сваког члана Тима.

Праћење и евалуација

Процес праћења (мониторинга) и евалуације спровођења Локалног акционог плана за младе замишљено је да врше:

Тим за мониторинг – прати реализацију пројеката који су конкурсно изабрани и финансирају се из Општинских

средстава. Тим за мониторинг чине три представника, следеће структуре:

- локална самоуправа, стручни сарадник/ца из службе за финансије (финансијски мониторинг)
- представник/ца локалне самоуправе (Канцеларија за младе)
- представник/ца Савета за младе

Процедуру мониторинга и начин и структуру извештавања формулисаће Савет за младе у сарадњи са Канцеларијом за младе. Тим за мониторинг своје извештаје доставља Председнику општине, Одељењу за буџет, Локалном координатору и Савету за младе.

Тим за евалуацију – прати и оцењује активности и резултате пројеката у реализацији и извештава Савет за младе.

Тим за евалуацију чини 3 представника/ца следеће структуре:

- Представник/ца локалне самоуправе
- Представник/ца Тима за мониторинг
- Стручно лице из институције, која се бави пројектном тематиком

Извештај Тима за евалуацију доставља се председнику општине и Савету за младе, преко Канцеларије за младе. Овај Извештај је основни документ на основу којег ће се радити ревизија Акционог плана, јер он треба да садржи процену делотворности свих мера које су финансиране као и њихов утицај на локалну средину.

8. Промоција активности дефинисаних Локалним планом акција за младе

Јавна расправа

Процес јавне расправе има за циљ да поспеши дијалог најширег обима у локалној средини и да буде завршна фаза широког консултативног процеса израде Акционог плана за младе. Јавна расправа представља механизам који омогућава најширем кругу грађанства да утиче на будуће мере намењене бризи о младима, а чију ће примену координирати локална самоуправа.

Наведени процес подразумева јавно представљање општинских приоритета у вези са питањима и проблемима младих, као и мерама за њихово решавање, кроз све расположиве медије на локалном и регионалном нивоу.

Поред промотивних активности, јавна расправа треба да представља и механизам којим грађани могу да доставе своје коментаре, допуне или измене.

Интегрални текст Локалног акционог плана за младе треба да буде изложен на огласној табли Општине и/или на званичној општинској интернет презентацији, а грађани могу да у одређеном временском периоду доставе своје коментаре Канцеларији за младе.

После јавне расправе, Канцеларија за младе, у сарадњи са релевантним Општинским телом/органом разматра пристигле коментаре, допуне или измене и одлучује да ли ће бити измена у Акционом плану, или је потребно додатно објаснити поједина питања грађанима.

АКЦИОНИ ПЛАНОВИ:

НЕФОРМАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ-Едукација

- Подизање нивоа свести младих грађана и грађанки о значају заштите животне средине кроз едукацију, радионице и заједничке акције;
- Едукација на тему здравствене културе и односа са лекарима;
- Едукација на тему болести зависности;
- Опремање просторије за интернет читаоницу при библиотеци „Вук Караџић“ и адаптација простора за креативне радионице;
- Повремена или стална организација мобилне библиотеке за рурална подручја и особе које не могу доћи до библиотеке;
- Континуирана едукација координатора КЗМ и сарадника као и омладинских радника;
- Организовање семинара за категоризацију и регистрацију пољопривредних газдинстава;
- Организовање семинара на тему развој локалног туризма и регистрација и категоризација туристичких објеката и услуга;

СОЦИЈАЛНО УГРОЖЕНИ

- Оснивање омладинских тимова на сеоским подручјима ради боље повезаности и информисаности;
- Наставак школовања социјално угрожене деце;
- Решавање проблематике социјално угрожених младих;
- Адаптација и редовно одржавање простора за боравак деце ометене у развоју;
- Превенција и здравствена заштита Рома и осталих припадника националних мањина;

- Неговање културе, традиције и обичаја Рома и осталих припадника националних мањина;
- Побољшање образовне структуре и повећање степена запослености Рома и осталих припадника националних мањина;

ЗАПОШЉАВАЊЕ МЛАДИХ

- Развијање сарадње са регионалним агенцијама на пружању услуга за развој предузетништва;
- Преквалификација и доквалификација ради лакшег доласка до посла;
- Формирање центра за обуку и информисање младих који би желели да се баве пољопривредном и сточарском производњом као и умрежавање са истим или сличним центрима на нивоу других Општина, региона и читаве државе;
- Тренинзи и обуке на тему омладинског предузетништва;
- Промоција и унапређење волонтеризма, учење кроз практични рад;
- Расписивање и реализација конкурса за омладинске пројекте;
- Анимирање приватних предузећа за ангажман волонтера;
- Обезбедити финансијска средства за накнаду оперативних трошкова рада КЗМ, стално ангажовано лице на пословима локалног координатора;
- Покретање волонтерског сервиса-центра;
- Пружање стратешке и материјалне подршке иницијативама младих;
- Проналажење простора и опремање бизнис инкубатор центра за минимум 5 предузетника;

ИНФРАСТРУКТУРА И МЛАДИ

- Повећање јавних зелених површина на урбанизованом делу Општине за 10%;
- Довршетак радова надградње изнад ресторана „Базен“;
- Изградња азила за псе и мачке (за напуштене животиње);
- Изградња фискултурне сале О.Ш. „Свети Сава“;
- Реконструкција спортске хале при Гим. „Јован Скерлић“;
- Реконструкција санитарних чворова и грејања у О.Ш. „Бранко Радичевић“;
- Уређење дворишта објеката предшколских установа и набавка справа као и играчака за игру деце;
- Опремање кабинета за физику и хемију у О.Ш. „Бранко Радичевић“ и О.Ш. „Свети Сава“, као и у Гим. „Јован Скерлић“;

КУЛТУРА И ИНФОРМИСАНОСТ

- Унапређење фестивала „RELOAD“ –регистрација;
- Унапређење манифестације „Видовдански дани“;
- Адаптација позорнице позоришта Центра културе као и адаптирање простора и набавка опреме за дискотеку;
- Набавка опреме за потребе и модернизацију И.П.Ц. „Радио Хан“ као и покретање омладинског програма, успостављање редовних програма на лок.медијима посвећених младима;
- Унапређење Инфо центра у оквиру Канцеларије за младе Општине Владичин Хан;
- Проналажење простора и формирање клуба за младе, у оквиру или ван Канцеларије за младе, како би се млади окупљали, одржавали састанке, договарали и реализовали активности од значаја за њих саме и Општину Владичин Хан;

- Унапредити и успоставити сталну сарадњу са ученичким парламентом средњих школа и акционим тимом;
- Одржавање тематских концерата и журки са едукативном поруком-приоритет бендови из региона;
- Успостављање мреже омладинских сарадника који ће прикупљати, обликовати и објављивати информације од значаја за младе на локалу;

Појмовник:

- **БЕЗБЕДНОСТ** је одсуство претњи по усвојене вредности (преузето из: Национална Стратегија за младе Републике Србије);
- **ДЕМОКРАТИЈА**, реч потиче од лат. речи које означавају владавину народа (demos-народ, cratein-владати). Подразумева могућност учешћа са једнаким правима, подразумева слушање и мишљење мањине, иако већина има другачије мишљење. Демократија представља способност да се носиш са различитостима и да компромисом донесеш добробит свима;
- **ДИСКРИМИНАЦИЈА** је ускраћивање права, осуђивање некога и понашање према тој особи на негативан начин, на основу одређених особина као што су: боја коже, годиште, пол, сексуално опредељење, националност, друштвена класа, етничко порекло;
- **ДРОГА** подразумева супстанце које проузрокују промене како физичких, тако и психичких функција човека. Проузрокује зависност-наркоманију, која може довести до многих асоцијалних понашања, а често и до смрти;
- **ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНО ПОСЛОВАЊЕ** је савремени концепт управљања компанијом, који има за циљ успостављање квалитетнијег животног стандарда запослених, потрошача и осталих чланова локалне заједнице без нарушавања профитабилности компаније;
- **КОРУПЦИЈА** (од лат. речи corruptio – поквареност, подмитљивост) означава злоупотребу службеног положаја ради остваривања личне користи. Корупција је стара колико и држава, тешко ју је искоренити, али се може свести на минимални ниво;

- **ЉУДСКА ПРАВА** су она права која свако људско биће, без изузетка треба да ужива. Обухватају друштвена и политичка права;
- **НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА ЗА МЛАДЕ** је документ усвојен од стране Владе Републике Србије, 9. маја 2008. године (на Дан Европе и Дан Победи над фашизмом);
- **НАЦИОНАЛИЗАМ** је политичка идеологија која интересе једне нације или националне групе ставља изнад интереса других и изнад свих других односа, били они породични, пријатељски, полни или људски;
- **НЕВЛАДИНЕ И ОМЛАДИНСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ** су удружења грађана и друштвене организације усредсређене на изражавање погледа и задовољавања потреба и интереса младих. Обезбеђују простор где млади могу да уче и искусе шансу и изазов учествовања у одлукама и активностима, заједно са другим младим људима;
- **ОБРАЗОВАЊЕ** представља животни процес који нам помаже да пронађемо своје место у друштву и изградимо ставове. Постоје три форме образовања:
  - **Формално образовање** подразумева образовне процесе који се одигравају у оквиру хијерархијски структурисаног система (од основне школе до факултета) и као крајњи исход добијамо одређена знања и дипломе
  - **Неформално образовање** подразумева организоване и планиране образовне активности, које подстичу индивидуално и друштвено учење. Спровode се изван система формалног образовања, учешће је добровољно а изведене активности су дело обучених и компетентних едукатора
  - **Информално образовање** подразумева различите, углавном индивидуалне образовне активности, самоинициране су од стране особе која учи

- **ОДРЖИВИ РАЗВОЈ** је складан однос екологије и привреде, како би се природно богатство планете сачувало за будућност. То је тежња ка стварању бољег света балансирајући социјалне, економске и факторе заштите животне средине;
- **СОЛИДАРНОСТ** представља осећај заједништва и сродности до одређеног степена, која се испољава међу земљама, нацијама, групама људи или појединцима/кама;
- **ТОЛЕРАНЦИЈА** је став али и особина личности, а испољава се као допуштање изношења и разумевања другачијих становишта, мишљења или уверења са којима се не слажемо или их не волимо, али поштујемо и прихватамо другачије мишљење;
- **ЗДРАВЉЕ** је стање потпуног физичког, менталног и социјалног склада, а не само одсуство болести и слабости;
- **ЗНАЊЕ** је скуп организованих информација које поседује неки појединац/ка или организација, разумевање информација, појмова и односа, и њихово коришћење у пракси;